

Ιερατική Σύναξη στην Ιερά Μητρόπολη Πειραιώς

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Πειραιώς

Στο Συνεδριακό Κέντρο της [Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς](#) στον Μητροπολιτικό Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου Νέου Φαλήρου συνήλθε σήμερα Τρίτη 7 Νοεμβρίου 2023 η [Ιερατική Σύναξη](#) της Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς με γενικό θέμα «Η προσωπική βίωσις του μυστηρίου της Ιερωσύνης και ο προσωπικός αγιασμός ως προϋποθέσεις του αληθούς Επανευαγγελισμού του κόσμου».

Μετά την υποδοχή των συνέδρων και τον καθιερωμένο Αγιασμό, το λόγο έλαβε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιώς κ. Σεραφείμ. «Όλοι σας είστε πολυπροσωντούχοι άνθρωποι με γενναία κατάρτιση στα πνευματικά ζητήματα, με εμπειρίες που προκύπτουν άμεσα από τη διακονία σας», σημείωσε αρχικά στην εισαγωγική του τοποθέτηση ο Σεβασμιώτατος, καλωσορίζοντας τους Ιερείς στην

ετήσια αυτή σύναξη. «Η Χάρις του Θεού έχει επιδαψιλεύσει ευλογίες πολλές μέσα από την δική σας έμπονη ιερατική διακονία και προσφορά», πρόσθεσε Δοξολογώντας τον Πανάγιο Θεό μας «για αυτήν την ευλογία που μας χαρίζει να είμεθα όλοι μαζί και να αισθανόμεθα αυτήν την κοινωνία της πνευματικής μας σχέσεως και της εν Χριστώ αλληλοπεριχωρήσεώς μας, διότι», όπως χαρακτηριστικά είπε, «δεν υπάρχει μεγαλύτερη δύναμη και μεγαλύτερος πλούτος από αυτό το γεγονός της βαθιάς εσωτερικής μας μετοχής».

«Ζούμε σε μία πραγματικά δύσκολη εποχή. Σε μία εποχή η οποία ιστορικά τουλάχιστον ισχυρίζεται ότι είναι μετανεωτερική» επεσήμανε στην συνέχεια ο Σεβασμιώτατος, υπογραμμίζοντας πως «εάν κανείς λίγο εισχωρήσει πέρα από την κουρτίνα του ευπρεπισμού και του καθωσπρεπισμού, στην ουσία των πραγμάτων, δεν βλέπει καμία διαφορά από τις ιστορικές φάσεις που πέρασε η ιστορία των ανθρώπων. Τα ίδια πάθη, οι ίδιες αβελτηρίες, οι ίδιες δυσκολίες, οι ίδιες κακότητες το ίδιο μίσος, η ίδια διασάλευση και απομείωση της αλήθειας και γενικά μία επανάληψη της ιστορίας».

Ο Σεβασμιώτατος υπενθύμισε ότι μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, παρόλη τη σύσταση Διεθνών Οργανισμών με σκοπό να την αποτροπή των αιματοχυσιών του 20^{ου} αιώνα, μόλις 23 χρόνια από την είσοδό μας στην τρίτη χιλιετία της ανθρωπότητας «το αίμα εξακολουθεί να ποτίζει τη φλεγόμενη μας γη, τα εγκλήματα είναι καθημερινή πρακτική, η βία, το ψέμα, η ασέλγεια, η απάτη, η καταδολίευση ανθρώπου από άνθρωπο, όλα αυτά που δήθεν ανήκαν σε κάποια παρωχημένη εποχή και ότι σήμερα στη μετανεωτερική εποχή του υπερανθρωπισμού και του μετανθρωπισμού θα είναι πλέον παρελθόν».

Αναφέροντας ότι το ίδιο ψεύδος που ακούστηκε στον κήπο της Εδέμ χιλιάδες χρόνια πριν από τον αρχέκακο όφι, «αλλά με άλλο περιτύλιγμα παρουσιάζεται και σήμερα στην ανθρωπότητα από τον ίδιο διατάκτη, τον ίδιο διαγγελέα, τον μισάνθρωπο και μισόθεο διάβολο», υπογράμμισε πως ο άνθρωπος πιστεύει «ότι μπορεί και πάλι να γίνει Θεός, να υπερβεί τον θάνατο, να νικήσει τα πάθη του, να δημιουργήσει μια παραδείσια επίγεια ζωή, να κάνει έναν κόσμο ζηλευτό, δίκαιο, όμορφο, χαριτωμένο, πλήρη, χωρίς καμία αναγωγή στον Δημιουργό της ζωής, χωρίς καμία σχέση με τον Αιώνιο Κύριο της δημιουργίας, χωρίς καμία επικοινωνία με το υπερβατικό και το ιερό και το όσιο». «Η ανθρωπότητα χωρίς την αναγωγή της στο υπερβατικό δεν αλλάζει», πρόσθεσε ο Σεβασμιώτατος, τονίζοντας παράλληλα πως «εάν κανείς τολμήσει να πει τα πράγματα με το όνομά τους, αμέσως στηλιτεύεται ως εχθρός του λαού, ως εχθρός της Δημοκρατίας, ως εχθρός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, γιατί ακριβώς επισημαίνει την αλήθεια».

«Η ιστορία μας διδάσκει και μας συνετίζει», είπε ο Σεβασμιώτατος και μιλώντας

για ιστορικά γεγονότα και πραγματικότητες σημείωσε ότι «η ανθρώπινη φύση δεν αλλάζει όσοι αιώνες και χιλιετίες και να περάσουν, εάν δεν λάβει τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος, εάν δεν προσορμιστεί στο λιμένα της Θείας Αληθείας». «Αυτή είναι η πραγματικότητα, αδελφοί, και μέσα σε τέτοιο κόσμο καλούμεθα να διακονήσουμε. Να διακονήσουμε τον λαό του Θεού, την νεολαία, που από την πολύ απαλή της ηλικία μυείται σε κάθε είδους παρέκβαση και σε κάθε είδους ανθρώπινη παρεκτροπή μέσα από το διαδίκτυο, μέσα από όποιες επικοινωνίες έχουν τα παιδιά και μέσα, δυστυχώς, και από την παιδεία, από την σχολική διαδικασία, όπου εκεί τα παιδιά μας υφίστανται μια πλύση εγκεφάλου με διάφορες καινοφανείς και ψευδεπίγραφες θεωρήσεις που αποτελούν επανάληψη όλων αυτών των σκοτεινών αντιλήψεων της οικουμενικής μας ιστορίας» ανέφερε και συμπλήρωσε: «Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο αντιλαμβάνεστε πόσο μεγάλη σημασία έχει η διακονία μας και πόσο σημαντικό είναι το έργο το οποίο καλούμεθα να προσφέρουμε στο λαό μας και σε κάθε έναν άνθρωπο καλής θέλησης».

«Είναι ώρα μεγάλης προσευχής και μεγάλης εσωτερικής εκζητήσεως από τον Πανάγιο Θεό να μας καταρτίσει και να μας ενδυναμώσει και να μας χαριτώσει με το παράδειγμα των Αγίων μας, αλλά και με την Χάρη του Αγίου Πνεύματος». «Καλούμεθα να αποκτήσουμε φρόνημα γενναίο και φρόνημα πίστεως, απέναντι στη λαίλαπα των κακοδοξιών και των αιρέσεων, οι οποίες προσβάλουν την συνείδησή μας, αλλά και την πνευματικότητά μας», υπογράμμισε ο Σεβασμιώτατος, τονίζοντας παράλληλα ότι «δεν μπορεί να υπάρξει άλλη αλήθεια δίπλα στην αλήθεια». «Αντιλαμβάνεστε, λοιπόν, πόσο σοβαρό ζήτημα είναι η αλήθεια του δόγματος, γιατί τα φαύλα δόγματα γεννούν και φαύλο βίο. Είναι, επομένως, η εποχή μας πολύ δυσχερής και καλούμεθα σε πνευματική εγρήγορση και σε εσωτερική ενοείδεια, κοινωνία με το Φως που είναι ο Πανάγιος Θεός», ανέφερε ολοκληρώνοντας ο Σεβασμιώτατος.

Στην συνέχεια έδωσε τον λόγο στον Πρωτοπρεσβύτερο π.Γεώργιο Δορμπαράκη, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα «Η προσωπική βίωσις του μυστηρίου της Ιερωσύνης και ο προσωπικός αγιασμός ως προϋποθέσεις του αληθούς Επανευαγγελισμού του κόσμου». Μετά το πέρας της ομιλίας ακολούθησε γόνιμη και εποικοδομητική συζήτηση.

Η Ιερατική Σύναξη της τοπικής Εκκλησίας ολοκληρώθηκε με κοινή τράπεζα.

[Περισσότερες φωτογραφίες στο άλμπουμ:](#)

Ακολουθεί η εισήγηση του π.Γεωργίου Δορμπαράκη ([κατεβάστε και διαβάστε την εισήγηση](#)):

ΣΥΝΑΞΙΣ ΙΕΡΑΤΙΚΗ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (7-11-2023)

ΘΕΜΑ: «Ἡ προσωπική βίωσις τοῦ μυστηρίου τῆς Ἱερωσύνης καί ὁ προσωπικός ἀγιασμός ὡς προϋποθέσεις τοῦ ἀληθοῦς Ἐπανευαγγελισμοῦ τοῦ κόσμου».

Α. Πρόκειται γιά τό πλέον ἴσως ἐπίκαιρο θέμα πού ἀπασχολεῖ τήν Ἐκκλησία καί κάθε ἐν ἐπιγνώσει χριστιανό, καθώς διαπιστώνει ὅτι ὁλοένα και περισσότερο ὁ κόσμος, καί μάλιστα ὁ χριστιανικός, ἀφίσταται ἀπό ὅ,τι συνιστᾷ φυσιολογική καί ὁμαλή λεγόμενη ζωή, ζωή δηλαδή μέ βάση τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ. Καί γιά μέν τόν κόσμο τόν ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας ὑπάρχει ἐν μέρει δικαιολογία, γιά τόν ἤδη ὅμως χριστιανικό ποιᾷ δικαιολογία μπορεῖ νά σταθεῖ; Ἡ ἀπομάκρυνση ἀπό τόν δρόμο τοῦ

Θεοῦ, ἡ ἐπιλογή τοῦ προσωπικοῦ ἐγρωϊστικοῦ θελήματος τοῦ ἀνθρώπου, αὐτό πού συνιστᾷ ὅπως εἶπαμε τήν κοινή πιά διαπίστωση, ἀποτελεῖ αὐτό πού ἐδῶ καί πολύ καιρό ἔχει χαρακτηριθεῖ ὡς ἐκκοσμίκευση τοῦ χριστιανισμοῦ. Τί ἄλλο εἶναι ἡ ἐκκοσμίκευση παρά ὁ κίνδυνος πού ἤδη ἐπισημαίνεται ἀπό τούς ἀγίους Ἀποστόλους τοῦ Κυρίου ἀπαρχῆς τῆς ἱστορίας τῆς χριστιανικῆς πίστεως νά μή ζεῖ ὁ χριστιανός ἐν ἀντιθέσει πρὸς τόν κείμενο ἐν τῇ ἁμαρτία κόσμος, ἀλλά ὁ κόσμος νά τόν ἀπορροφᾷ καί νά τόν καθιστᾷ κι ἐκεῖνον ὡς ἕναν ἀπό αὐτόν. Μιλᾷμε γιά τήν ἀλλοίωση τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ ἀνατρέπεται ἡ ὀρθή φορά τῶν πραγμάτων: ἀντί ὁ χριστιανός νά ἀποτελεῖ τή ζύμη τήν ἀληθινή πού θά ζυμώσει τόν κόσμο γιά νά γίνει ἐνχριστος καί ἕνθεος κόσμος, ὁ κόσμος τελικῶς νά ζυμώνει τόν ἄνθρωπο καί νά τόν καθιστᾷ ὅπως εἶπαμε κομμάτι δικό του. «*Μή συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ*» ἀκούγεται ὁ αἰώνιος λόγος διὰ στόματος ἀποστόλου Παύλου, διότι «*ὁ κόσμος ὅλος κεῖται ἐν τῷ Πονηρῷ*».

Τήν κρισιμότητα καί τήν ἐπικαιρότητα τοῦ θέματος ἔθεσε καί πρό καιροῦ ἡ ἴδια ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅταν ἐν ἐκτάσει καί ἐπ'ἀρκετόν συζήτησε τήν ἀνάγκη πιά ἐπανευαγγελισμοῦ τῶν πιστῶν, καθὼς διεῖδε τό ἀκατήχητο πολλῶν χριστιανῶν μέ τίς ἀκρότητες τῶν ἐνεργειῶν τους εἴτε κατὰ τίς ἡμέρες τῆς πανδημίας εἴτε καί μετέπειτα, καί ὅχι μόνο, μέ τήν ἐτοιμότητα ἀντιδράσεώς τους σέ κάθε σῶφρονα πρότασή της γιά τά προβλήματα πού ἀναφύονται στήν ἐποχή μας. Διότι τί ἄλλο φανερώνει ἡ σχεδόν ἀνταντακλαστική ἀντίδραση ἄρνησης ὑπακοῆς πολλῶν στή φωνή τῆς Ἐκκλησίας παρά τό γεγονός τῆς ἀλλοίωσης τῶν ἐκκλησιαστικῶν κριτηρίων τους, τή σύγχυση καί τή θόλωση τῆς διανοίας τους, τήν πορεία τους ἐν τέλει μέ βάση τό ἄρρωστημένο καί θεληματάρικο λεγόμενο ἐγώ τους;

Λοιπόν, καί ἡ δική μας Σύναξη σήμερα στοιχεῖ νομίζουμε σ' αὐτήν τήν ἀγωνία τῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας, πού θά πεῖ στήν ἀγωνία καί τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Σεραφεῖμ, γιά τό τί μπορούμε καί πρέπει νά κάνουμε ὡς ἱερεῖς, ὡς ἔχοντες δηλαδή ἀναλάβει τή χαρισματική διακονία τῆς διαποίμανσης τοῦ πιστοῦ λαοῦ μας, ὥστε τουλάχιστον ὅσον ἀφορᾷ ἐμᾶς νά ἔχουμε τή συνείδησή μας, ἅς ποῦμε ἡσυχῇ κατὰ τό δυνατόν, ὅτι δέν κοιμόμαστε καί δέν ἀφήσαμε τό ποίμνιό μας ἔρμαιο στά χέρια τοῦ λύκου δαίμονος. Καί θέλω νά εὐχαριστήσω αὐτονοήτως τόν Σεβασμιώτατο, διότι παρ' ὅλον ὅτι δέν νιώθω ὅτι εἶμαι ὁ καταλληλότερος γιά τήν εἰσήγηση αὐτῇ τήν τόσο σοβαρή καί κρίσιμη – καί δέν εἶναι σχῆμα ταπεινολογίας τοῦτο, ἀφοῦ ὑπάρχουν πολύ καλύτεροι καί ἐμπειρότεροι καί πνευματικότεροι καί πιό καταρτισμένοι ἀδελφοί συμπρεσβύτεροι ἀπό ἐμένα – ἐκεῖνος θέλησε σ'ἐμένα νά ἀναθέσει τή διακονία αὐτή. Τόν εὐχαριστῶ λοιπόν γιά τήν ἐμπιστοσύνη στό πρόσωπό μου καί παρακαλῶ καί τόν ἴδιο ἀλλά καί ὅλους νά δώσει δύναμη καί χάρη ὁ Θεός ὥστε αὐτά πού μέ ἀπλότητα θά εἰπωθοῦν νά

λειτουργήσουν ως μικρό ξναυσμα περαιτέρω έμβάθυνσης και συζήτησης και σ'έναν βαθμό και αλλαγής πορείας μας.

Β. Ήδη ή διατύπωση του θέματος αποκαλύπτει και τά μέρη της διαπραγματεύσεώς του: Τό *πρώτον*, ό έπανευαγγελισμός του κόσμου, μέ την προσθήκη του έπιθετικού προσδιορισμού «*άληθής*», τό *δεύτερον*, οι δύο προϋποθέσεις πού απαιτούνται για τον σκοπό αυτό: ή προσωπική βίωση του μυστηρίου της ίερωσύνης και ό προσωπικός άγιασμός, προϋποθέσεις πού από ό,τι θα φανεί νομίζουμε συνιστούν μία πραγματικότητα, ζεύγος ιερό και άξεδιάλυτο.

1. Ό έπανευαγγελισμός του κόσμου.

(1) Πρέπει νά τον έννοήσουμε μέ διπλή έννοια. Μέ την έννοια πού έξαρχής σημειώσαμε, ως ανάγκη έπανακατήχησης του κόσμου μας, κηρύξεως του εϋαγγελίου του Κυρίου σ'έναν κόσμο πού διαρκώς απομακρύνεται από τό θεμέλιο και τον Δημιουργό του, όταν μάλιστα διαπιστώνει κανείς την ίλιγγιώδη ταχύτητα αλλαγής του και έπανακαθορισμού του μέ βάση κάθε άλλο παρά τίς άρχές του Εϋαγγελικού λόγου, κάτι πού θά δοϋμε και στή συνέχεια ό,τι συνιστά σύμπτωμα της είσόδου μας έδω και καιρό στή λεγόμενο μετανεωτερική έποχή, ή την ύστερη νεωτερική κατ' άλλους, όποτε ό,τι μέχρι πρό τινος έθεωρούσαμε δεδομένο πρέπει νά τό άμφισβητήσουμε· αλλά και μέ την έννοια της ανάγκης του αδιάκοπου και έπιμόνου εϋαγγελισμού όλων μας, λόγω της ίδιας της ανθρώπινης φύσεώς μας ή όποία «*ρέπει επί τά πονηρά έκ νεότητος αυτής και μάλιστα έπιμελώς*». Θέλουμε νά ποϋμε ό,τι δέν είναι μία έπικαιρική απλώς αντίδραση στην περίεργη και παράδοξη μετανεωτερική έποχή μας ή ανάγκη του έπανευαγγελισμού, αλλά μία βαθειά και μέ επίγνωση αντίδραση της χριστιανικής συνειδήσεώς μας σέ αυτό πού γνωρίζουμε ως ανθρώπινη φύση, ή όποία μπορεί νά έχει ανακαινισθεί έν Χριστώ, αλλά σέ αυτόν τον κόσμο πάντοτε ύφίσταται τίς έπιρροές της άμαρτίας και άν δέν προσέξει μπορεί ανά πᾶσα στιγμή νά βρεθεί στην αντίπερα όχθη, στην κατάσταση του άντιχρίστου, όπου ή άμαρτία έχει τον πρώτο και κυρίαρχο λόγο.

Κι ἄς έπιμείνουμε λίγο επ' αυτό. Ό λόγος του Κυρίου μας είναι παραπάνω από σαφής και λειτουργεί ως φωτιά: «*Ό μή ὢν μετ' έμοϋ κατ' έμοϋ έστι και ό μή συνάγων μετ' έμοϋ σκορπίζει*». Όποιος δέν βρίσκεται στην αδιάκοπη ακολουθία του Κυρίου, στό κυνηγητό θά λέγαμε των άγίων Του έντολων, εκείνος αυτομάτως μεταβαίνει στην ένάντια θέση προς Αυτόν, γίνεται κυριολεκτικά άντίχριστος – δέν ύπάρχει ένδιάμεση κατάσταση! Δέν είναι τυχαίο γι' αυτό ό,τι ό απόστολος Παϋλος, και όχι μόνον βεβαίως, διαλαλεί «*ό δοκων έστάναι βλεπέτω μή πέση*», γιατί καιροφυλακτεί όχι μόνο ό Πονηρός διάβολος πού κατά τον απόστολο Πέτρο «*ώς λέων ωρυόμενος περιπατεί ζητων τίνα καταπίη*», αλλά πρώτιστα ό όλος περίγυρός μας, ή περιρρέουσα άτμόσφαιρα πού λέμε, μέσα στην όποία κατ' ανάγκη

βρισκόμαστε κι εμείς και αναπνέουμε, πού σημαίνει ότι και επηρεαζόμαστε, κατεξοχήν δέ τά ίδια τά πάθη μας, τά όποια στόν κόσμο τοῦτο βρίσκονται ἄλλα πρός καιρόν σέ λανθάνουσα κατάσταση, ἄλλα ὅμως σέ ἔξαρση καί πάνω στά όποια δουλεύει βεβαίως ὁ Πονηρός. Ποῦ συνήθως ὁδηγεῖ ἡ ὅλη αὐτή κατάσταση παρά στήν τυραννίδα ὅπως χαρακτηρίζεται ἀπό τούς ἁγίους Πατέρες μας «τῆς λήθης»; Σαν νά μᾶς ἀποκοιμίζουν τά πάθη μας καί νά μᾶς ὁδηγοῦν ὑπουλα καί «γλυκά» ἐκεῖ πού παραμένει ἀκοίμητος ὁ προαιώνιος ἐχθρός μας.

Ὅποτε ἀπαιτεῖται τό αὐτονόητο: ὁ διαρκῆς ἐπανευαγγελισμός μας! Λόγω τοῦ εὐθραυστου τῆς φύσεώς μας. «Τά αὐτά γράφειν ὑμῖν ἐμοί μέν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δέ ἀσφαλές» (Φιλ. 3, 1) θά πεῖ καί πάλι ὁ μέγας ἀπόστολος. Γιατί ξέρεи καλύτερα ἀπό κάθε ἄλλον τό πόσο ἡ ἁμαρτία βαρύνει τόν ἔσω ἄνθρωπο καί τόν καθιστᾷ ἀνίσχυρο. Καί χρειάζεται ἡ ἐπανάληψη, ἡ διαρκῆς ὑπενθύμιση, ὁ διαρκῆς ἐμβαπτισμός μας στόν λόγο τόν Εὐαγγελικό, μέσα στόν ὁποῖο πρέπει νά ἐντάξουμε καί τόν Πατερικό λόγο, τόν ὑμνολογικό, τά συναξάρια τῶν ἁγίων, γιά νά παραμένουμε ξύπνιοι, νά παραμένουμε ὀρθιοι, νά στεκόμαστε στήν πίστη, σάν τόν σχοινοβάτη πού παλεύει πάντοτε νά παραμείνει πάνω στό σχοινί. «Ὁρθοδοξία ἐστίν τό αἰεὶ σχοινοβατεῖν» ἄλλωστε κατά τή γνωστή Πατερική ρῆση, συνεπῶς ἡ νήψη καί ἡ ἐγρήγορση – «νήψατε, ἀγρυπνεῖτε, γίνεστε ἔτοιμοι» εἶναι οἱ διαρκεῖς προτροπές τοῦ Κυρίου καί τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καί ὅλων τῶν ἁγίων μας – συνιστοῦν τά ἐχέγγυα γιά νά εἶναι κανεῖς χριστιανός. «Προσέχετε ἑαυτοῖς, λέει ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καί μέθῃ καί μερίμναις βιωτικαῖς, καί αἰφνίδιος ἐφ’ ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη... Ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντί καιρῷ δεόμενοι...» (Λουκ. 21, 34.36). Εἶναι πολύ ἀξιοσημεῖωτα ἐν προκειμένῳ τα λόγια τοῦ ἀγαπημένου νεωτέρου ἁγίου τῆς Ρωσικῆς καί σύμπασας Ἐκκλησίας Ἰωάννου της Κροστάνδης: «Λέγε **συνεχῶς** μέσα στήν καρδιά σου: ὁ Χριστός εἶναι Ἀγάπη. Ἐτσι θά ἀγαπᾷς ὅλους τούς ἀνθρώπους, θυσιάζοντας χάριν αὐτῆς τῆς Ἀγάπης ὅ,τι ἔχεις ἀκριβό, ἀκόμη καί τήν ἴδια σου τή ζωή» (Ἡ ἐν Χριστῷ ζωή μου). Μέ ἄλλα λόγια ὅλος ὁ ἀγώνας εἶναι νά διακρατηθοῦμε μέσα στή διαρκή μνήμη τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ μας, κατά τό «οἱ ὀφθαλμοί μου διά παντός πρός τόν Κύριον», διότι καί ἡ ἐλάχιστη ἀπόκλιση ἀπό τήν ὄρασή Του θά σημάνει τήν ἔκπτωσή μας ἀπό Αὐτόν· ὅχι πάντα τή συγκλονιστική καί ἀπόλυτη, ἀλλ’ ἔστω καί τήν ἐλάχιστη, ἡ ὁποία ὅμως ἂν δέν προσεχθεῖ θά μᾶς συμπαρασύρει πράγματι στόν ὅλεθρο. «Μνημονευτέον τοῦ Θεοῦ μᾶλλον ἢ ἀναπνευστέον» θά πεῖ καί ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. Πιό πολύ κι ἀπ’ τήν ἀναπνοή ἡ μνήμη τοῦ Θεοῦ, γιατί χωρίς Θεό τί νά τήν κάνει κανεῖς καί τή ζωή; Εἶναι μία ζωή ἐν θανάτῳ.

Κι ἂν ἀπαιτεῖται τέτοιος ἀγώνας λόγω τῆς ἴδιας τῆς φύσεώς μας, πόσο περισσότερο ἀπαιτεῖται ἡ ἔνταση τοῦ πνευματικοῦ ἀγώνα, λόγω ὅπως εἶπαμε τῆς κρισιμότητος τῆς μετανεωτερικῆς ἐποχῆς μας, ὅπου κύριο γνώρισμά της ἔχει τή

σύγχυση και τή θόλωση τῆς διανοίας ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸ τῆς ταυτότητος τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ προορισμοῦ του, τῶν διαπροσωπικῶν του σχέσεων, τῆς σχέσεώς του μέ τήν ἴδια τή φύση. Ὅ,τι πιό διαστροφικό καί ἀνώμαλο ἐν πολλοῖς ὑπάρχει αὐτό καί προβάλλεται, γιατί ἀκριβῶς ἔχουν χαθεῖ τά κριτήρια ἀπό τήν ἄρνηση τοῦ ἀνθρώπου νά εἶναι μέ τόν Δημιουργό του, νά ζεῖ στό σπίτι του, νά βλέπει τήν πραγματικότητα ὅπως τήν ὅρισε καί τή δώρισε ἀπαρχῆς ὁ Θεός Πατέρας σ' ἐκεῖνον. Μά ὅταν κανεῖς κάνει πέρα τόν Θεό, τί ἀπομένει; Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας μέ ὅλα τά πάθη του, μέ τόν κοσμοκράτορα τοῦ αἰῶνος τούτου νά ἔχει τό πάνω χέρι. Καί τότε δέν ὑπάρχει ὁδός, γιατί ἔχουν καταστραφεῖ τά μάτια γιά νά τή βλέπουν, ὑπάρχει μόνο τό σκοτάδι τῆς ψυχῆς καί ὁ ἄνθρωπος πού πορεύεται στά τυφλά, καθοδηγώντας ἄλλους ἐξίσου τυφλούς μέ τό τελικό στάδιο «ἀμφότεροι νά πέσουν εἰς βόθυνον». Οἱ ἐπισημάνσεις τοῦ ἀποστόλου Παύλου πιστοποιοῦν μέ μοναδικό τρόπο τή θλιβερή καί τραγική αὐτήν πραγματικότητα: «Ἀφοῦ τό θεώρησαν περιττό οἱ ἄνθρωποι νά γνωρίσουν τόν Θεό ἐνσυνείδητα, τούς παρέδωσε ὁ Θεός στή μωρία τους, κι ἔτσι κάνουν ἀνάρμοστα πράγματα!» (Ρωμ. 1, 28) – ἀνοησία καί ἀνηθικότητα!

Δέν μᾶς παραξενεύει λοιπόν τό γεγονός τό τί ἀκοῦμε καί διαβάζουμε στίς ἡμέρες μας ἀπό τάχα «φωτισμένους» ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι μέσα στήν ἀπόλυτη σύγχυση καί τό σκότος τῆς ψυχῆς τους φτάνουν στό σημεῖο ὅχι μόνο νά ἀρνοῦνται τόν Θεό, ἀλλά πιά νά ἀρνοῦνται καί τόν ἴδιο τόν ἄνθρωπο, τή φυσιολογία του, τή «λογική» θέση του μέσα στόν κόσμο. Κι εἶναι καλό νά ἀναφέρουμε μερικά γνωρίσματα αὐτῆς τῆς ἐποχῆς, τῆς δικῆς μας ἐποχῆς, πού τά βλέπουμε καί ἴσως παρασύρουν ἀνεπίγνωστα καί κάποιους ἀπό ἐμᾶς. Γιατί ὅσο καλύτερα ψάβουμε τόν περίγυρό μας τόσο εἶναι πιό εὐκόλο νά δοῦμε τό ποια καταστροφική πορεία ἔχει πάρει καί τόν ὅλεθρο πού τόν περιμένει, ἂν δέν μετανοήσῃ καί ἀλλάξῃ τρόπο ζωῆς.

(1) Ὅλα γίνονται γιά χάρη τῆς προόδου, σημειώνει ὁ δρ. Φιλοσοφίας Δημήτριος Μπαλτάς πού ἔχει ἀσχοληθεῖ μέ τό θέμα τοῦ μετανεωτερικοῦ ἀνθρώπου, ἀνεξαρτήτως μάλιστα τῆς πολιτικῆς του τοποθετήσεως. Ὅλοι ἀκολουθοῦν μέ εὐλάβεια τή «θρησκεία τῆς προόδου». Καί πρόοδος σημαίνει δημιουργία μίας καταναλωτικῆς συνειδήσεως, ἡ ὁποία ἀγωνίζεται τόν παράλογο ἀγώνα δρομου γιά νά μή γεράσει καί νά μήν πεθάνει ποτέ, αὐτό πού συνιστᾷ δηλαδή ἄρνηση τῆς ἀνθρώπινης φύσης.

(2) Νά ζεῖ κανεῖς τό ἐδῶ καί τό τώρα. Ἡ ἀνθρωπολογία τῆς μετανεωτερικότητας προβάλλει ἕναν ἀνιστορικό τύπο, τηρώντας μία στάση ἀδιάφορη ἢ ἀπορριπτική ἔναντι τῆς κληρονομιάς τοῦ παρελθόντος. Στό πλαίσιο αὐτό ἐπιχειρεῖται συστηματική ἀναθεώρηση τῆς ἱστορίας καί τῶν πηγῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων αὕτη συγκροτεῖται.

(3) Ἡ κυριαρχία τῆς εἰκόνας. Ο μετανεωτερικός ἄνθρωπος ἔχει γίνει μέρος του κυρίαρχου πλέον «πολιτισμοῦ της εἰκόνας», ἐνῶ ἔχει ἀπομακρυνθεῖ ἀπό τον «πολιτισμό του λόγου». Εἰάν σήμερα ἡ εἰκόνα ἐπιδρά καταλυτικά στην ἀνθρώπινη συνείδηση, ὁ λόγος υποχωρεῖ, πράγμα που οδηγεῖ, σε τελική ἀνάλυση, ὄχι μόνον σε μία γλωσσική ἀνεπάρκεια ἀλλά καί σε μία ἀπουσία πραγματικῆς σχέσεως του ἐγώ με το συ.

(4) Παράλληλα ὁ ἄνθρωπος της μετανεωτερικότητας πιστοποιεῖ τὴν «κοινωνία της ἀδιαφορίας» κι ἐπιλέγει πάντοτε τὴν ἀτομική ὀχύρωση καί κατοχύρωση. Στραμμένος στὸν ἑαυτό του, δουλεύοντας γιὰ τὸν ἑαυτό του, θεωρώντας ὅτι εἶναι ἐλεύθερος καί αὐτονομημένος.

Ἀντίστοιχα ἐπισημαίνουμε καί σέ ἄλλους μελετητές τοῦ φαινομένου σάν τὸν θεολόγο Δημήτρη Μπεκριδάκη, πού λογω τῆς διεισδυτικότητος τοῦ κειμένου του ἐπιλέγουμε κάποια σημεῖα.

«Ἡ ταυτότητα της μετανεωτερικότητος δεν ἔχει ἀκόμη ἀποσαφηνιστεῖ πλήρως.

1. Πρῶτο γνῶρισμα εἶναι ἡ ἀπαξίωση της παράδοσης του δυτικοευρωπαϊκοῦ Διαφωτισμοῦ. Ὅλες οἱ φιλοσοφίες που προσέφεραν μία καθολική ἐρμηνεία του κόσμου με ἀξιώσεις ἀπόλυτης αὐθεντίας, ἔχουν χάσει πλέον το κύρος τους. Εκείνο που ἐνδιαφέρει εἶναι οἱ πρακτικές που ἀποσκοποῦν στην ἀντιμετώπιση συγκεκριμένων μόνο προβλημάτων σε τοπικό ἐπίπεδο, χωρίς ἀξιώσεις καθολικῆς ἰσχύος.
2. Δεύτερο γνῶρισμα εἶναι ἡ ἀμφισβήτηση της ἐξουσίας καί των θεσμικῶν φορέων. Οἱ κατεστημένες αὐθεντίες ἀμφισβητοῦνται σε ὅλα τα ἐπίπεδα καί ἡ ἀξίωση που προβάλλουν γιὰ ἀποκλειστική κατοχή καί ἐκπροσώπηση της ἀλήθειας ἐπικρίνεται ως αὐταρχισμός καί ὀλοκληρωτισμός. Το μετανεωτερικό ἦθος ἐπιδιώκει νὰ εἶναι ἀντιεξουσιαστικό, ἀπεχθάνεται τὴν θεσμοποίηση καί τον δογματισμό, ἀπορρίπτει τὴν τυραννία του αὐτονόητου καί ἐπιθυμεῖ νὰ δυναμιτίσει τὴν παραδεδομένη τάξη πραγμάτων. Ἐνθαρρύνει τὴν ἀποκέντρωση της γνώσης καί της ἐξουσίας, υπερασπίζεται το δικαίωμα της ἀτομικῆς ἐπιλογῆς καί ἀρνεῖται νὰ συμμορφωθεῖ με τὴν “ἐπίσημη ἀποψη”.
3. Τρίτο γνῶρισμα, ἀμεσα συνδεδεμένο με τα δυο προηγούμενα, εἶναι ὁ

πλουραλισμός. Κορυφαίες αξίες καθίστανται η ελευθερία και η αυτονομία. Η υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων προβάλλεται ως η ύψιστη μέριμνα των δυτικών κοινωνιών, καθιερώνεται ο σεβασμός της ιδιαιτερότητας και της μοναδικότητας σε κάθε επίπεδο, ενώ ενθαρρύνεται ο διάλογος και η έκφραση της διαφορετικής άποψης ή της προσωπικής εκτίμησης πάνω σε κάθε θέμα, όσο “ειδικό” κι αν είναι. Την ίδια στιγμή, παρατηρούνται αντίρροπες τάσεις, που εκφράζονται με την επιθυμία προς ενοποίηση και σύνθεση σε όλα τα επίπεδα (οικονομικό, πολιτικό, πολιτισμικό, θρησκευτικό). Ωστόσο, καταβάλλεται προσπάθεια η ενότητα να μην καταλύει την ιδιαιτερότητα, κατά το πρότυπο του δικτύου των ηλεκτρονικών υπολογιστών, όπου κάθε μέρος συνδέεται απευθείας με το όλον, διατηρώντας παράλληλα την αυτονομία του. Οι ενδείξεις βεβαίως έως τώρα είναι μάλλον απογοητευτικές.

4. Τέταρτο γνώρισμα είναι η έκρηξη της υψηλής τεχνολογίας και οι επιπτώσεις της ιδιαίτερα στο χώρο της ψηφιακής εικόνας και επικοινωνίας. Ένας από τους πιο εύστοχους χαρακτηρισμούς της παρούσας μετανεωτερικής περιόδου είναι “εποχή της πληροφορίας”. Η πληροφορία είναι σήμερα η κινητήρια δύναμη του πολιτισμού, η αιτία των πολέμων του μέλλοντος (Lyotard). Ο κυβερνοχώρος (Cyberspace) τείνει να αναδειχθεί σε κυρίαρχη πνευματική και πολιτισμική συνθήκη των δυτικών κοινωνιών. Μέσω των ποικίλων εφαρμογών του, αλλά κυρίως μέσω του διαδικτύου (Internet), μεθοδεύεται η ψηφιακή μεταποίηση της ζωής, η αντικατάσταση των υλικών όρων της ύπαρξης από την άυλη πληροφορία. Πρόκειται για μια νέα οντολογική προοπτική, που αλλάζει την αντίληψη που έχουμε για το ον, το Είναι, το φαίνεσθαι και την αλήθεια, το πρωτότυπο και το αντίγραφο, την εικόνα και το ομοίωμα. Στις ανεπτυγμένες κοινωνίες, τις “κοινωνίες του θεάματος” (Guy Debord), η εικόνα διαμεσολαβεί την πραγματικότητα και ρυθμίζει την ποιότητα των κοινωνικών σχέσεων. Το θέαμα διαχέεται μολυσματικά στη μαζική κουλτούρα, προωθώντας την αντικατάσταση της ζωής από την οπτικοποιημένη προσομοίωσή της. Το αποτέλεσμα; Η “εξαφάνιση της ιστορίας και του πραγματικού [μέσα] στο τηλεοπτικό” (Jean Baudrillard).
5. Και πέμπτο γνώρισμα είναι ο καταναλωτισμός, ο συνδεδεμένος με την οικονομία της ελεύθερης αγοράς – η κατανάλωση γίνεται “το πνευματικό και ηθικό επίκεντρο της ζωής, ο συνεκτικός δεσμός της κοινωνίας και η κύρια μέριμνα των διαχειριστών του συστήματος” –κάτι που σημαίνει ότι η κατανάλωση αποκτά διαστάσεις εκκοσμικευμένης σωτηριολογίας: είσαι άνθρωπος, ζεις, έχεις νόημα μόνο αν καταναλώνεις!»

(2) Λοιπόν ο έπανευαγγελισμός του κόσμου, συνεπώς και του έαυτού μας, συνιστά αναγκαιότητα επίκαιρη και διαχρονική και οντολογική, πού δέν επιδέχεται

ἀμφισβήτηση. Ἀλλά πρέπει νά εἶναι καί «ἀληθής». Τί σημαίνει αὐτό; Ἀπαρχῆς τοῦ χριστιανισμοῦ παρουσιάστηκαν οἱ «λύκοι βαρεῖς», πού θέλησαν νά ἀλλοιώσουν τήν πίστη – τό εἶπε ὁ Κύριος, τό σημείωσαν οἱ Ἀπόστολοι, τό κηρύσσει πάντοτε ἡ Ἐκκλησία. Εἶναι οἱ διάφοροι αἵρετικοί, οἱ ὁποῖοι ἐκκινώντας μέσα ἀπό τήν Ἐκκλησία θέλησαν λόγω τῆς ἁμαρτίας καί τῆς σκοτεινῆς καρδιάς τους νά παρουσιάσουν μία δική τους εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καί τῆς ἀποκαλύψεώς Του. Κι αὐτό γιατί ἐνῶ ὁ λόγος ὁ ἀληθής καί ἀποκαλυμμένος ὑπάρχει, ἡ πρόσληψή Του ἐξαρτᾶται ἀπό τήν ποιότητα τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου τοῦ ἀνθρώπου. Δέν εἶναι δεδομένο ὅτι αὐτό πού ἀκούει ὁ καθένας ἀπό τόν Χριστό καί τήν Ἐκκλησία Του τό κατανοεῖ μέ τόν ἴδιο τρόπο. Τό βλέπουμε μέσα ἤδη στό Εὐαγγέλιο ἀπό τή ζωή τοῦ Χριστοῦ περίτρανα: οἱ Φαρισαῖοι ἄκουγαν, ἔβλεπαν τόν Χριστό καί εἶτε Τόν ἀπέρριπταν εἶτε Τόν διαστρέβλωναν φτάνοντας μέχρι τοῦ δαιμονικοῦ σημείου νά λένε ὅτι «ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τά δαιμόνια» καί ὅτι «βλασφημεῖ !»

Τήν αἰτία τήν ἐπeseήμανε ὁ Κύριος καί ὄχι μία φορά: «μακάριοι οἱ καθαροί τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοί τόν Θεόν ὁψονται», ἄν δέν παλεύεις γιά νά ἔχεις καθαρή ἀπό τόν μολυσμό τῆς ἁμαρτίας καρδιά παραμένεις τυφλός ὡς πρὸς τή γνώση καί τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ στή ζωή σου. Κι ἀκόμη περισσότερο: «πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς». Ὅποιος ἀγαπάει τήν ἀλήθεια καί τήν ἀναζητεῖ, ἐκεῖνος θά ἀκούσει τή φωνή μου. Γιατί εἶναι ἡ φωνή πού ἠχεῖ ὄχι στά ὦτα τοῦ ἀνθρώπου τά αἰσθητά, ἀλλά στά ὦτα τῆς καρδιάς, ἐκεῖ πού μπορεῖ μόνο νά βρεῖ ἔδαφος νά ἐπαναπαυτεῖ ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό καί ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἤδη στήν ἀρχή τοῦ εὐαγγελίου του θά δώσει αὐτήν τήν ἀπάντηση στό ὀδυνηρό ἐρώτημα γιατί πολλοί δέν δέχτηκαν τόν Χριστό στή ζωή τους: «Ἦν γάρ πονηρά αὐτῶν τά ἔργα». Ὅσο κανεῖς εἶναι στραμμένος ἐμπαθῶς πρὸς τόν κόσμο καί τά πάθη του βρίσκονται ἀμετανοήτως προσκολλημένα πρὸς αὐτόν, ἐκεῖ ὁ Οὐρανός εἶναι κενός – ἡ φωνή τοῦ Θεοῦ δέν βρίσκει ἀνοιχτά αὐτιά.

Λοιπόν ὁ ἀληθής εὐαγγελισμός καί ἐπανευαγγελισμός τοῦ κόσμου δέν θεωρεῖται αὐτονόητη κατάσταση. Ὑπῆρξε, ὑπάρχει καί θά ὑπάρχει πάντα στόν κόσμο τοῦτο ἡ πονηρία καί ἡ αἵρεση πού ἐπιδιώκουν νά ντύνουν μέ τόν δικό τους τρόπο τήν εἰκόνα τοῦ Κυρίου καί τῆς ὀρθῆς πίστεως σέ Αὐτόν. Γι' αὐτό βεβαίως καί ὑπάρχει πάντοτε ἡ ἀνύστακτη μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἐπισήμανση αὐτοῦ τοῦ φαινομένου, τό ὁποῖο ἀξιολογεῖται ὡς ἡ χειρότερη δυνατή κατάσταση πού μπορεῖ νά περιπέσει ἕνας χριστιανός. «Ὅλα τά δέχομαι αὐτά πού μέ κατηγορεῖτε, εἶπε ὁ ὁσιος ἀββᾶς τοῦ Γεροντικοῦ στίς κατηγορίες τῶν συνασκητῶν του, μά δέν μπορῶ νά δεχτῶ τήν κατηγορία τοῦ αἵρετικοῦ. Γιατί αἵρεση σημαίνει ἀπώλεια». Ἀπό τήν ἄποψη αὕτη πρέπει ὅλοι οἱ πιστοί, κατεξοχήν ὅμως αὐτονόητα οἱ ποιμένες, οἱ ἔχοντες τήν εὐθύνη τῆς ἐξαγγελίας τοῦ κηρύγματος τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς

διαποιμάνσεως τῶν πιστῶν, νά ἔχουμε πάντοτε τήν ἔγνοια τῆς ἀλήθειας αὐτοῦ πού παρουσιάζουμε εἴτε ὡς λόγο εἴτε ὅμως καί ὡς ζωή. Γιατί καί ἡ ζωή μας συνιστᾷ ἕνα ἄφωνο κήρυγμα, τό ὁποῖο ὅμως στήν πραγματικότητα ἀποτελεῖ στεντόρεια καί ἡχηρή κραυγή! «Πᾶμε νά κηρύξουμε, εἶπε ὁ Μ. Βασίλειος κάποια φορά σ' ἕναν ἀδελφό ἱεράρχη. Καί τόν πῆρε καί κάνανε ἕναν περίπατο μέσα στήν πόλη. Κι ὅταν ἐπέστρεψαν καί δέν εἶχαν πεῖ τίποτε σέ κανέναν, ἐκεῖνος ρώτησε: Μά δέν θά κηρύξουμε; Γιά νά πάρει τήν ἀπάντηση ἀπό τόν ἅγιο: Μά κηρύξαμε. Ἡ παρουσία μας καί μόνη ἦταν ἕνα ἡχηρό κήρυγμα!».

Ἡ ἔγνοια μας λοιπόν νά κηρύσσουμε τόν ἀληθινό χριστιανισμό, τόν ἀληθινό Χριστό καί τό ἀληθινό σῶμα Του, τήν Ἐκκλησία. Πού σημαίνει: ἀπαιτεῖται ὄχι μόνο ἡ καλή μας διάθεση καί ἡ ὀρεξη, ἀλλά καί ὁ κόπος τῆς μελέτης καί τῆς σπουδῆς, τῆς ἐγκύψεως μας στά κείμενα τῆς Γραφῆς, τῶν Πατέρων μας, τῶν λειτουργικῶν καί ὑμνολογικῶν κειμένων της. Ἔτσι δέν παρότρυνε καί ὁ ὁσιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης ὅλους τούς γνωστούς καί ὑποτακτικούς του, προκειμένου νά τούς ὠθήσει μέ ἀπαλό καί γλυκύ τρόπο στή μύηση τῆς θεολογίας καί τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ; «Ἡ μελέτη τῶν ὕμνων τῆς Παρακλητικῆς, ἔλεγε κάποια στιγμή σ' ἕναν πού ἤθελε νά σπουδάσει θεολογία, σέ κάνει μετά ἀπό ἕνα διάστημα θεολόγο, σαν νά ἔχεις τελειώσει τέσσερα χρόνια σπουδῶν στή Θεολογική Σχολή». Ὁ ἴδιος μάλιστα τόνιζε «ὅτι ἐκεῖνο πού τόν εἶχε βοηθήσει πάρα πολύ, ἦταν ἡ μελέτη καί ἡ ἐνασχόληση, ἡ σχολή – κατά τό «σχολάσατε καί γνῶτε ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός» – στά ὑμνογραφικά κυρίως κείμενα τῆς Ἐκκλησίας μας. Πολύ ἀγαποῦσε τούς ὕμνους τῆς Ἐκκλησίας μας καί τοῦ ἄρεσε νά τούς διαβάζει, νά τούς ἀπαγγέλλει καί νά τούς ψάλλει. Οἱ ὕμνοι, αὐτοί οἱ πνευματικοί θησαυροί τῆς Ὁρθόδοξίας μας, ὑπομνηματίζουν κατά τόν καλύτερο τρόπο τήν Ἁγία Γραφή, τήν Ὁρθόδοξη Παράδοσή μας, τά πατερικά κείμενα, τή δογματική τῆς Ἐκκλησίας καί ὅλης τῆς θεολογίας» (Ἀνθολόγιο Συμβουλῶν...).

Μελέτη λοιπόν καί σπουδή γιά γνώση τῆς ἀληθινῆς ὀρθόδοξης πίστεώς μας, μά καί ταυτοχρόνως σπουδή γιά ἀληθινή ζωή, βασισμένη στούς νόμους τῆς Ἐκκλησίας, στίς ἐντολές καί τό θέλημα Κυρίου τοῦ Θεοῦ μας. Διότι τό τονίσαμε: μία ξερή καί ἐγκεφαλική γνώση τῆς πίστεως δέν ἀφίσταται καί πολύ ἀπό τήν ὑποκρισία τῶν Φαρισαίων τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου, οἱ ὁποῖοι ἔλεγαν ἀλλά δέν ἔπρατταν, συνεπῶς καί ἀπό τά σκληρά «οὐαί» πού ἄκουσαν ἀπό τό ἀψευδές στόμα τοῦ Κυρίου. Ἄλλωστε ἐπανειλημμένως ἀπεκάλυψε ὅτι «οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι Κύριε, Κύριε, ἀλλ' ὁ ποιῶν τό θέλημα τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς εἰσελεύσεται εἰς τήν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν», ἐνῶ ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος μᾶς ἐξήγησε ὅτι χωρίς τή βίωση τῆς πίστεως ἡ ὁποία γνώση μας γρήγορα ἐξαλείφεται, εἶναι μέ ἡμερομηνία λήξεως. «Ὅποιος ἀκούει τόν λόγο τοῦ Θεοῦ – καί μέσα σ' αὐτόν εἶναι καί ὁ ἴδιος ὁ κήρυκας πού ἐπιμορφώνεται ἢ καί κηρύσσει ἀλλ' ἐπιδερμικά τόν λόγο αὐτόν – καί

δέν τον ἐφαρμόζει, αὐτός μοιάζει μέ ἄνθρωπο πού βλέπει τόν ἑαυτό του μέσα σ' ἕναν καθρέφτη· τόν βλέπει καί φεύγοντας ξεχνάει ἀμέσως πῶς ἦταν!» (1, 23-24). Εἶναι δέ συγκλονιστική ἡ ἐπισήμανση τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ὁ ὁποῖος ἀκριβῶς ἀναφερόμενος σ' αὐτοῦ τοῦ εἴδους τή θεολογία, πού χαρακτηρίζει ὡς τεχνολογία καί θεολογία τῶν δαιμόνων, μέ ἀποτροπιασμό ὁμολογεῖ: «*Μισῶ διδάγματα οἷς ἐναντίος ὁ βίος!*», μισῶ ἐκεῖνες τίς διδασκαλίες πού ἡ ζωή τῶν κηρύκων της εἶναι ἀντίθετη πρός αὐτές. «Δάσκαλε πού δίδασκες...».

Β. Κι ἐδῶ περνᾶμε δι' ὀλίγων καί στό δεύτερο μέρος τῆς εἰσηγήσεώς μας, τίς προϋποθέσεις γιά τόν ἀληθῆ ἐπανευαγγελισμό τοῦ λαοῦ, ἥτοι τήν προσωπική βίωση τοῦ μυστηρίου τῆς ἱερωσύνης μας καί τόν προσωπικό μας ἁγιασμό, στοιχεῖα τῶν ὁποίων ἤδη ἀναφέρθηκαν στά παραπάνω λεχθέντα.

Οἱ προϋποθέσεις

Εἶναι εὐνόητο ὅτι δέν πρόκειται νά ἀναπτύξουμε ἰδιαιτέρως τά σχετικά μέ τό μυστήριο τῆς ἱερωσύνης καί τήν ἀξία πού ἔχει μέσα στό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας· μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ βίωσή της ἀπό τόν φέροντα τή χάρη αὐτή, γεγονός πού παραπέμπει, τό σημειώσαμε ἀπαρχῆς, καί στόν προσωπικό ἁγιασμό του. Ἀρκεῖ ἐν προκειμένῳ ἡ ὑπενθύμιση ὅτι ἡ χριστιανική ἱερωσύνη διαφέρει ἰλιγγιωδῶς ἀπό κάθε ἄλλη ἔννοια ἱερωσύνης εἴτε ὀνομαζομένης σέ ἄλλες θρησκείες εἴτε ἀναφερομένης στόν Ἰουδαϊσμό. Κι αὐτό γιατί ἡ μέν ἱερωσύνη πού ἀπαντᾶται στίς ἄλλες θρησκείες πέραν τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ λειτουργεῖ μέσα στό πλαίσιο τῆς πεσμένης στήν ἁμαρτία ἀνθρωπότητος: συνιστᾷ ἔκφραση τοῦ πλανεμένου ἀνθρώπου πού θεωρεῖ ὅτι μπορεῖ νά ὑφίσταται κάποιος ἄνθρωπος ἐκτός Χριστοῦ ὡς ἐνδιάμεσος Θεοῦ καί ἀνθρώπων, ὡς μεσίτης, (κάτι πού ἔρχεται σέ εὐθεῖα ἀντίθεση πρός τήν ἀποκάλυψη τοῦ Κυρίου, ἡ ὁποία μέ ἔνταση κηρύσσει ὅτι «*εἷς μεσίτης Θεοῦ καί ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός*»), λοιπόν στή θρησκευτική ἱερωσύνη ἔχουμε μάγους καί μαγεία πού ὑποκρύπτουν τόν ὑποκινητή τους, δηλαδή τόν Διάβολο· στή δέ Ἰουδαϊκή ἱερωσύνη ἔχουμε ἀπλῶς προεικόνιση καί προτύπωση, δηλαδή προφητεία χωρίς λόγια, τῆς ἀληθοῦς ἐν Χριστῷ ἱερωσύνης, ὅπως μέ ἄμεσο καί ἐναργή εἰκόνα κατέδειξε ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἰδίως στήν πρός Ἑβραίους ἐπιστολή. «Ἄς κρατήσουμε λοιπόν σταθερά τήν πίστη πού ὁμολογοῦμε. Γιατί ἔχουμε μέγαν ἀρχιερέα, τόν Ἰησοῦ, τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ, πού ἔφτασε ὡς τόν θρόνο τοῦ Θεοῦ. Δέν ἔχουμε ἀρχιερέα πού νά μήν μπορεῖ νά συμεριστεῖ τίς ἀδυναμίες μας» (Ἑβρ. 4, 14-15).

Ἡ χριστιανική ἱερωσύνη λοιπόν δέν ὑφίσταται αὐτοδύναμα οὔτε καί μέ τήν ἔγκριση τήν ἀνθρώπινη. Ἀποτελεῖ μετοχή στή μία καί μοναδική καί ἀπόλυτη ἀρχιερωσύνη τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος ὡς ὁ ἐνανθρωπήσας Θεός προσέλαβε τήν ἀνθρώπινη φύση καί δι' Αὐτοῦ τήν ἔνωσε μέ τή θεότητά Του καί σύνολη τήν

Τριαδική θεότητα. Ἐν Χριστῷ δηλαδή καταργεῖται κάθε ἔννοια ἱερωσύνης καί ἀποκαλύπτεται τό μεγαλεῖο τῆς νέας καί ἀληθινῆς, ἡ ὁποία καλεῖται νά λειτουργήσῃ μέ τή χάρη Ἐκείνου ὡς Ἐκεῖνος. Θέλουμε νά ποῦμε ὅτι ὅπως πιά ὁ Κύριος ἦλθε στόν κόσμο, ἔζησε, δίδαξε, θαυματουργήσε καί σταυρώθηκε, γιά νά ἔλθῃ ἡ Ἀνάσταση μετά τριήμερο, ἔτσι καί ὁ κάθε μέτοχός Του πιστός: Τόν ἐνδύεται, κατά τό «ὅσοι εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε, Χριστόν ἐνεδύσασθε», λαμβάνοντας τή δύναμή Του γιά νά Τόν φανερώνει ὅσο εἶναι δυνατόν στίς διαστάσεις Του μέ ἕναν ξεχωριστό κάθε φορά τρόπο, ἀνάλογα μέ τά χαρίσματα καί τίς ἰδιαιτερότητές του μέσα στόν κόσμο τοῦτο. «Χριστιανός ἐστὶ μίμημα Χριστοῦ κατὰ τό δυνατόν ἀνθρώπῳ» θά πεῖ ἀξιωματικά ὁ ὁσῖος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος, ὁπότε κάθε ἀξίωμα τοῦ Χριστοῦ, εἴτε τό προφητικό εἴτε τό βασιλικό εἴτε τό ἀρχιερατικό, γίνεται ἀξίωμα καί κάθε μέλους Του. Δέν εἶναι μόνο ὁ Κύριος μυστήριο γιά τόν ἄνθρωπο. Μυστήριο συνιστᾷ καί κάθε ἄνθρωπος, ἰδίως ὁ ἐνσωματωμένος σ' Αὐτόν διά τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, τό μέλος τῆς Ἐκκλησίας, μπροστά στόν ὁποῖο κλίνουν γόνυ ἀκόμη καί οἱ ἀγγελικές δυνάμεις. Χριστός καί ἄνθρωπος, μία ἐνότητα ὅταν λειτουργεῖ ἡ χάρη, ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία, γεγονός πού παραπέμπει βεβαίως καί στήν ὑπέρβαση τῆς ὁποίας διαφορᾷ τῶν μελῶν τοῦ Χριστοῦ μεταξύ τους. Διότι ἡ πίστη μας ὁμιλεῖ ὅχι μόνο γιά τήν ἱερωσύνη πού καταξιώνονται ὀρισμένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας, τήν εἰδική ἢ χειροτονημένη ὅπως λέγεται, ἀλλά καί γιά τή γενική καί τήν πνευματική, μέτοχοι τῆς ὁποίας εἶναι ὅλοι οἱ χριστιανοί, ἄντρες καί γυναῖκες, γέροι καί παιδιά, μορφωμένοι καί ἀμόρφωτοι, πλούσιοι καί πτωχοί. Κι αὐτή ἡ γενική καί πνευματική ἱερωσύνη συνιστᾷ τή βάση γιά τήν ὑπαρξη καί τῆς εἰδικῆς.

Τί εἶναι ἡ εἰδική ἱερωσύνη; «Ἡ προσθήκη Πνεύματος» κατὰ ἱερό Χρυσόστομο πού δέχεται ἕνα μέλος τῆς Ἐκκλησίας πού ἔχει τή γενική ἤδη ἱερωσύνη, προκειμένου νά ἱκανωθεῖ γιά τήν ἀνάληψη τῆς διακονίας πού τοῦ ἀναθέτει ἡ Ἐκκλησία: νά τελεῖ τά μυστήρια αὐτῆς, ἀφοῦ «ἐν τοῖς μυστηρίοις σημαίνεται ἡ Ἐκκλησία» κατὰ Νικολαιο Καβάσιλα, νά κηρύσσει τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, νά διαποιμαίνει τούς πιστούς. Στήν τριπλή αὐτή διακονία πού λειτουργεῖ ἱεραρχικά μέ κέντρο τόν διάδοχο τῶν ἀποστόλων ἐπίσκοπο ψάβουμε ἐν φόβῳ καί τρόμῳ τή χάρη τῆς εἰδικῆς ἱερωσύνης, ἡ ὁποία φαίνεται νά ἀντανεκλᾷ τή χάρη τῆς γενικῆς μορφῆς της, συνεπῶς καί στή μία καί στήν ἄλλη βρισκόμαστε μέσα στήν ἱερότητα τῆς ἀτμόσφαιρας τῆς ἀρχιερωσύνης τοῦ Κυρίου. Καί ποιό τό χαρακτηριστικό τοῦ συγκεκριμένου αὐτοῦ ἀξιώματος τοῦ Κυρίου, τό ὁποῖο ἐννοεῖται πῶς δέν κατανοεῖται αὐτονομημένα ἀλλά μαζί μέ τά ἄλλα; Τό θυσιαστικό στοιχεῖο τῆς ἀγάπης! Ἱερωσύνη σημαίνει, κατὰ τήν ἀγιογραφική καί πατερική παράδοση, ὅ,τι ἐπισημαίνουμε σέ ὅλη τή ζωή τοῦ Κυρίου μας ἀσφαλῶς, μέ ἀποκορύφωση ὅμως τόν Γολγοθᾶ, τόν Σταυρό! Τό ἀκοῦμε κατὰ κόρον ἴσως στίς διάφορες χειροτονίες, καί δὴ τῶν ἀρχιερέων, καί εἶναι ὄντως ἡ ἀλήθεια! Ἄν θέλουμε νά μιᾶμε γιά τό ἀληθές περιεχόμενο τῆς

ἀρχιερωσύνης καί τῆς ἱερωσύνης δέν πρέπει οὐδ' ἐπὶ στιγμήν νά ἀφίσταται τό βλέμμα μας ἀπό τόν Σταυρό τοῦ Κυρίου, τόν θάνατο τῆς ἀτομικῆς δηλαδή ἐπιβίωσης προκειμένου νά ζήσει ὁ ἄλλος, ὁ κάθε ἄλλος, ὅλος ὁ κόσμος. Κι αὐτό γιατί ὁ πιστός, καί ὄχι μόνο πιά ὁ κληρικός, ἔχει ἐπιλέξει ἐλεύθερα καί ἐνσυνείδητα νά ἀκολουθεῖ τή σταυρική πορεία τοῦ Κυρίου, κατὰ τήν ἐντολή Του: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καί ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθεῖτω μου».

Μέ ἄλλα λόγια μέτοχος τῆς ἀρχιερωσύνης τοῦ Χριστοῦ γίνεται κάθε πιστός πού βρίσκεται σέ ἐτοιμότητα νά ζεῖ συνεσταυρωμένος μέ τόν Κύριο, μέ ἀπλωμένα τά χέρια τῆς ἀγκαλιᾶς του ὥστε νά περικλείει εἰ δυνατόν κι αὐτός μέσα σ' αὐτήν ὅλον τόν κόσμο. Ὅταν ὁ ἀπόστολος Παῦλος γιά παράδειγμα θά ὁμολογήσει ὅτι «Χριστῷ συνεσταύρωμαι, ζῶ δέ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δέ ἐν ἐμοί Χριστός», προβαίνει σέ μία ὁμολογία πού ἀποκαλύπτει πράγματι στό ἀνώτερο δυνατό καί τή δική του ἱερατική συνείδηση. Ζεῖ τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ στήν ὑπαρξή του, τήν ψυχή καί τό σῶμα του, καί τήν ἀγάπη αὐτή τήν ἐκδιπλώνει στά πέρατα τοῦ κόσμου, ἀπέναντι καί στούς ἴδιους τούς ἐχθρούς του, προκειμένου νά μήν ἐκπέσει ἀπό αὐτήν. Τόν Χριστό ποθεῖ καί ἀναζητεῖ, Ἐκείνου τήν κοινωνία θέλει νά χορταίνει, χωρίς νά μπορεῖ νά φτάσει στήν πληρότητα τοῦ χορτασμοῦ του. «Ὁ δέ νῦν ζῶ ἐν σαρκί ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντός με καί παραδόντος ἑαυτόν ὑπέρ ἐμοῦ».

Κι αὐτήν τή βίωση τῆς ἱερωσύνης ὡς συνέχειας τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ στήν προσωπική τους ζωή τήν βλέπουμε μέ ἐνάργεια καί στή ζωή ὅλων τῶν ἀγίων μας. Ποιος ἅγιος ὑπάρχει, εἴτε ἱερέας εἴτε καί ἀπλός πιστός, πού νά μή χαρακτηρίζεται μέτοχος τῆς ἱερωσύνης τοῦ Κυρίου, χωρίς τή θυσιαστική ἀγάπη του πρός τόν συνάνθρωπό του; Μία ἀπλή ματιά νά ρίξει κανεῖς σέ ὅλους ἀνεξαίρετως τούς βίους τῶν ἀγίων μας, ὅπως καί στά ὑμνολογικά γι' αὐτούς κείμενα τῶν ἀγίων ὑμνογράφων, θά διαπιστώσει τήν πραγματικότητα αὐτή. Διαβάζουμε καί ψέλνουμε αἴφνης ὅτι ἕνας ἱεράρχης ἱεουργοῦσε τόν Κύριο μέ τήν ἱερατική του ιδιότητα καί συνείδηση ὅσο ἦταν ἐν ζωῇ. Καί φθάνοντας ἡ ὥρα τοῦ μαρτυρίου του καί πάλι ἱερούργησε τόν ἑαυτό του γιά νά τόν προσφέρει θυσία στήν ἀγάπη Ἐκείνου. Γι' αὐτό καί χαριτώνεται, σημειώνει ἡ Ἐκκλησία μας, μέ διπλό στεφάνι: τῆς ὀρθῆς ἱερωσύνης καί τῆς τοῦ μαρτυρίου. Ἀλλά τό ἴδιο βλέπουμε καί στίς περιπτώσεις τῶν ἀπλῶν περιπτώσεων μέ τούς μάρτυρες ἢ καί τούς νεομάρτυρες, ἄνδρες καί γυναῖκες. Κι ἐκεῖνοι ἔχοντας τή θυσιαστική ἀγάπη λόγω ἔρωτος πρός τόν Κύριο ἱεράτευαν τόν ἑαυτό τους στόν κόσμο, μέ ἀποκορύφωση βεβαίως τήν προσφορά καί τήν ἐν σώματι πρός Αὐτόν.

Κι ἔρχονται τά λόγια τοῦ ὁσίου Σωφρονίου τοῦ Ἀθωνίτου ὄχι μόνο νά μήν ἀφήσουν

νομίζουμε κανένα περιθώρια παρεξηγήσεως ως προς την παραπάνω αλήθεια, αλλά και νά προσθέσουν και μία ακόμη διάσταση πολύ σημαντική για την ιερωσύνη. Τά παραθέτουμε όπως τά κατέγραψε σέ μαγνητόφωνο ὁ Μητροπολίτης Λεμεσοῦ Ἀθανάσιος σέ ἐπίσκεψή του πρὸς αὐτόν στίς 11 Ἰανουαρίου 1991: «Ο ἱερεὺς πρέπει νὰ ἔχει τὴν συνείδηση τοῦ Χριστοῦ, τοῦ αναβαίνοντος εἰς τὸν Γολγοθὰ διὰ τὴ σωτηρίαν ὅλου τοῦ κόσμου. Εγὼ ἔτσι κατάλαβα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ζώντος Χριστοῦ εἰς τὸν Ἅγιον Σιλουανό. Ἡ θεωρία αὕτὴ διήρκεσε ἴσως λιγότερο ἀπὸ ἓνα δευτερόλεπτο, καὶ χωρὶς νὰ πει κανένα λόγο ὁ Χριστός, ἐνεφανίσθη εἰς αὐτόν καὶ τοῦ μετέδωσε τὴν ἰδικήν του κατάστασιν, ὁ Χριστὸς στὸν Σιλουανό καὶ αὐτὸς ἀρχισεν, ἐνῶ ἦτο προ ολίγου ἀπλὸς στρατιώτης, ἀρχισε νὰ προσεύχεται ὑπὲρ ὅλου τοῦ Ἀδάμ ὡς γιὰ τὸν εαυτὸν τὸν: καὶ ἀπὸ ἐδῶ ἐγὼ κατάλαβα ὅτι δὲν ἦτο στὴν πλάνη ὅτι εἶδε τὸν Χριστό ἀλλὰ ἦτο ἀληθινὴ ἡ θεωρία, γιὰτὶ ἐγένε αὐτὸ τὸ θαῦμα, ὅτι ἀπέκτησε τὴν συνείδηση τῆς ἐνότητος τοῦ Ἀδάμ».

Τί λέει ὁ γνωστός σέ ὅλους ὁσιος καὶ λόγιος Γέροντας; Ὅτι ἡ ιερωσύνη ἔχει κενωτικὸ καὶ θυσιαστικὸ χαρακτήρα ὡς συνέχεια τῆς κενώσεως καὶ τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Κυρίου, πού παίρνει ὅμως τὴ μορφή καὶ τῆς ἔμπονης προσευχῆς πού προσεύχεται μετὰ δακρύων καὶ αἵματος ὑπὲρ ὅλου τοῦ Ἀδάμ – τό συγκλονιστικὸ παράδειγμα τοῦ ὁσίου Σιλουανοῦ τοῦ ἐν Ἄθῳ πού ἀναφέρει εἶναι ἀπὸ τά πιὸ συγκλονιστικὰ πού ἔχουν καταγραφεῖ σέ ὅλα τά συναξάρια τοῦ κόσμου. Γιὰ τὸν ὁσιο Γέροντα, κι εἶναι τοῦτο συμβολὴ τοῦ ἰδιαίτερου στό θέμα τῆς ιερωσύνης, ἱερέας πραγματικὸς εἶναι ὁ ἔχων τό φρόνημα τοῦ Χριστοῦ, ὅπως τό ἐκφράζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν πρὸς Φιλιππησίους ἰδίως ἐπιστολὴ του: «τοῦτο φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (2, 3,), γι' αὐτὸ καὶ στέκει πάντοτε ἐσταυρωμένος χύνοντας καὶ τό αἷμα τοῦ προσευχόμενος ὑπὲρ ὅλου τοῦ κόσμου. Πρόκειται γιὰ τὴ «βασιλικὴ ιερωσύνη» θὰ πεῖ παρακάτω ὁ ὁσιος, τὴν ὁποία διαπιστώνουμε στὴν ἀπόλυτη ἀνθρώπινη διάστασή της στό πρόσωπο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Βασισμένος ὁ ὁσιος Σωφρόνιος στὴν προγενέστερη πατερικὴ παράδοση καὶ δὴ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ πού μνημονεύει, τονίζει τό πόσο ἡ Παναγία θεωρεῖται τύπος τῆς ἀληθινῆς Ἱερωσύνης, γιὰτὶ καὶ αὕτὴ, σάν τὸν Ἐσταυρωμένο Υἱό της, προσευχόταν καὶ συνεχίζει διαπύρως νὰ προσεύχεται ὑπὲρ ὅλου τοῦ κόσμου. Μὲ τά ἴδια τά λόγια τοῦ ἀπὸ συγκεκριμένη ὁμιλία του: «"Ὁ μοναχὸς εἶναι ἰκέτης γιὰ ὅλον τὸν κόσμον· θρηνεῖ γιὰ ὅλον τὸν κόσμον· καὶ σέ αὐτὸ ἔγκειται τὸ κύριο ἔργο του". Αὐτόν τὸν λόγο ἀπηύθυνε ἡ Παναγία πρὸς τὸν Παρθένιο, ἓναν ἀσκητὴ τοῦ 19^{ου} αἰ. στό Κίεβο, ὅταν ἐκεῖνος θέλησε νὰ κατανοήσῃ τὴν ἔννοια τοῦ μεγάλου μοναχικοῦ σχήματος πού εἶχε λάβει. Ὁ ἅγιος Σιλουανὸς ἐπαναλαμβάνει λοιπὸν τά λόγια τῆς Παναγίας. Ἦδη ὅμως πρὶν ἀπὸ ἑξὶ αἰῶνες, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, στὴν ὁμιλία του Εἰς τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, εἶπε ὅτι ἡ Παναγία προσευχόταν γιὰ ὅλο τὸν κόσμον. Βλέπουμε ἀπὸ τότε νὰ ἐμφανίζεται στό ὠμοφόριο τῶν ἐπισκόπων ἡ παράσταση τῆς Παναγίας νὰ προσεύχεται γιὰ ὅλο τὸν κόσμον. Ἡ Παναγία εἶναι ἔτσι ἓνας δίαυλος, ὁ πρῶτος, πού ἐνώνει τό ἀνθρώπινο γένος μὲ τὸν αἰώνιο Θεό. Ἄς ὑποθέσουμε ὅτι εἶναι ὁ τύπος τῆς ιερωσύνης πού ὁ ἀπόστολος Πέτρος εἶχε ὑπ' ὄψιν

του, όταν μιλούσε για τό «βασιλείον ιεράτευμα», τή βασιλική ιερωσύνη όλων τῶν χριστιανῶν. Μπορεῖ κανείς νά βεβαιώσει ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ἀληθινή ιερωσύνη πού ἀποτελεῖ πάντοτε φανέρωση τοῦ ἁγίου Πνεύματος καί ὄχι καρπό ἀνθρωπίνων προσπαθειῶν» (Οἰκοδομ. Τόμ. Α΄).

Μία τέτοια μεγαλειώδης κατανόηση τῆς ιερωσύνης, ἡ ὁποία συνιστᾷ ὅριο καί προοπτική γιά κάθε πιστό, πολλαπλασιῶς δέ γιά τόν κληρικό, δέν μπορεῖ παρά νά ἀπαιτεῖ τήν πνευματική κινητοποίηση στό ἔπακρο ιδίως τοῦ κληρικοῦ. Διότι συνιστᾷ ἐντολή τοῦ Κυρίου· εἶναι ἡ ἐντολή τῆς ἀγάπης Του, ἀπό τή βίωση ἢ ὄχι τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται ὄχι μόνο τό εὔ ἢ τό φεῦ εἶναι τῆς ἐδῶ στόν κόσμο τοῦτο ζωῆς του, ἀλλά καί τῆς αἰώνιας προοπτικῆς του. Δέν μπορεῖ μέ ἄλλα λόγια νά παίζουμε ὡς πιστοί καί δῆ ὡς κληρικοί. Δέν εἶναι τυχαῖο πού ὁ ἅγιος Χρυσόστομος ἀπαιτοῦσε ἡ ζωή τοῦ κληρικοῦ νά εἶναι καθαρότερη ἀπό πλευρᾶς πνευματικῆς καί ἀπό αὐτήν τοῦ μοναχοῦ τοῦ ἀποκομμένου ἀπό τόν κόσμο, καί ἀπό αὐτήν τήν ἡλιακή ἀκτίνα. Δέν εἶναι τυχαῖο πού πολλοί ἅγιοι νιώθοντας τό μεγαλεῖο τῆς κλήσεώς τους ὡς χριστιανῶν καί τί σημαίνει ἐπαύξηση τοῦ μεγαλείου ὡς μετοχῆς στόν Σταυρό γιά τόν κληρικό, ἔπαιρναν τῶν ὁμματιῶν τους, ὅπως λέμε, καί ἔφευγαν καί χάνονταν. Διότι τό ἀναφέραμε καί παραπάνω: αὔξηση χαρίσματος σημαίνει ἀνάληψη μεγαλύτερης εὐθύνης καί διακονίας, πού σημαίνει κατεξοχήν συμμετοχή στή θλίψη τοῦ Σταυροῦ. «Διά τοῦ Χριστοῦ ἐλάβομεν χάριν καί ἀποστολήν» θά σημειώνει διαρκῶς ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος τό γνώριζε ἀπό πρῶτο χέρι: ἡ ἐκλογή του ὅταν κλήθηκε μετά ἀπό τό συγκλονιστικό ὄραμά του στόν δρόμο πρός τή Δαμασκό ἀπό τόν Κύριο, ἦταν «νά τοῦ ἀναφέρει ὁ Ἀνανίας ὅσα πρέπει νά πάθει ὑπέρ τοῦ ὀνόματός Του» – μία ἀδιάκοπη καί ὀδυνηρή ἐπανάληψη τοῦ σταυρικοῦ θυσιαστικοῦ στοιχείου τῆς ἔννοιας τῆς ιερωσύνης, μέ «κρυφή» βεβαίως «ἀνταμοιβή» τή βίωση τῆς ἀναστάσεως.

Ὅποτε τότε βιώνει προσωπικά τήν εἰδική κλήση του ὁ ιερέας, ὅταν βρίσκεται στόν ἀγῶνα τοῦ προσωπικοῦ του ἁγιασμοῦ. Διότι διαφορετικά δέν εἶναι ποιμένας, ἀλλά μισθωτός κατὰ τόν Κύριο, πού σημαίνει ὅτι μπορεῖ νά ἔχει τό ὄνομα τοῦ ιερέα, ἀλλά δέν σχετίζεται μέ τόν Κύριο· βιώνει μία ιδιότυπη ἀθεία, περιεχόμενο τῆς ὁποίας εἶναι ἢ θά εἶναι κατὰ τήν κρίση τοῦ Κυρίου ἡ ὀργή Αὐτοῦ. Ὅργη ὄχι γιατί Ἐκεῖνος ἀλλάζει τήν ἀγάπη Του, ἀλλά γιατί ἐμεῖς στήν κατάσταση αὕτη μετατρέπουμε τήν ἀγάπη Του σέ ὀργή καί τιμωρία. Ὁ λόγος τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου καί πάλι εἶναι σαφής γιά αὐτοῦ τοῦ εἴδους «ἐπαγγελματίες» θά λέγαμε κληρικούς: «ὁ Θεός διά πάντων ἐνεργεῖ, οὐ πάντας χειροτονεῖ». Καί ἄλλοῦ, ἀκόμη σκληρότερα: «Νομίζω ὅτι ἐλάχιστοι ἱερεῖς πρόκειται νά σωθοῦν!» Ναί, μπορεῖ νά εἴμαστε χειροτονημένοι ἱερεῖς, ὅμως νά ἔχει σβῆσει ἡ σπίθα τῆς ἀληθινῆς βασιλικῆς ιερωσύνης, δηλαδή τῆς ἐσταυρωμένης ἀγάπης καί της ζωντανῆς σχέσεώς μας μέ τόν Ἐσταυρωμένο. Στήν περίπτωση αὕτη τί κάνουμε;

Τελοῦμε τά μυστήρια βεβαίως, κηρύσσουμε πιθανόν τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, διαποιμαίνουμε τούς πιστούς ἀφήνοντας στόν Θεό τίς πιθανές ἀστοχίες μας νά τίς μεταποιεῖ ἀνάλογα μέ τήν ταπείνωση τῶν ἀνθρώπων· ἀλλά... γιατί καί μέχρι πότε; Ὅταν ἔφθανε στό σημεῖο ὁ ὁσιος Παΐσιος ὁ ἀγιορείτης μέ αὐστηρό παιδαγωγικό ἴσως τρόπο νά θέτει ἐρωτηματικό γιά τό ὀγδόντα σχεδόν τοῖς ἑκατό τῶν σωστῶν κληρικῶν, τότε ποιος ἀπό ἐμᾶς μπορεῖ νά κοιμᾶται ἡσυχος; Ὅταν ἀμφισβητοῦσε τήν κρίση κάποιων ἱεραρχῶν τῆς ἐπαρχίας πού ἔλεγαν «ἄς κάνω τόν ὁποιοδήποτε κληρικό, ἀρκεῖ νά ὑπάρχει κάποιος πού νά κτυπᾷ τήν καμπάνα», λέγοντας ὅτι «καλύτερα ἓνα χωριό νά μήν ἔχει παπᾶ παρά νά ἔχει ἓνα διάβολο», καί πάλι πῶς μποροῦμε νά εἴμαστε ἐν ἀφασίᾳ; Καί τό σημειῶνω, γιατί θεωρῶ ὅτι σ' αὐτό τό ὀγδόντα τοῖς ἑκατό μᾶλλον ἀνήκω κι ἐγώ, καί δέν τό λέω μέ καμία διάθεση ταπεινολογίας – τήν πραγματικότητα περιγράφω.

Ἄν θέλουμε κάτι καλό νά προσφέρουμε ἢ ἔστω νά μήν κάνουμε κακό ἂν δέν μποροῦμε νά κάνουμε τό καλό, τότε θά πρέπει νά στρέψουμε τό βλέμμα μας στήν καρδιά μας καί νά ἱκετέψουμε τόν Κύριο νά μᾶς δίνει μετάνοια. Λίγο νά προσπαθήσουμε νομίζουμε ὅτι ὁ Κύριος θά τό πολλαπλασιάσει. Καί τήν καλή διάθεσή μας τήν ἐπισημαίνει καί ὁ ἀπλός κόσμος. «Τί νά κάνω, Γέροντα, τώρα πού θά γίνω κληρικός;» ρώτησε κάποιος ὑποψήφιος τόν ὁσιο Πορφύριο. «Ἄν ἀπό τήν ἀρχή τῆς διακονίας σου», τοῦ ἀπάντησε, «προσπαθεῖς νά τελεῖς τά καθήκοντά σου μέ κάποια ἀγάπη χωρίς νά δείχνεις φιλαργυρία, τότε νά εἶσαι σίγουρος ὅτι καί χωρίς νά κάνεις τίποτε ἄλλο ὁ κόσμος θά σέ ἀγαπήσει. Τήν καλή αὐτή στάση σου θά κρατήσει καί στά μετέπειτα χρόνια». Ἄς φανταστοῦμε πῶς θά μεγαλουργούσαμε, πού σημαίνει τί χάρες θά μᾶς ἔδινε ὁ Κύριος, γιατί θά ἔβλεπε τήν ἀνάπαυση τοῦ ἀπλοῦ λαοῦ του, ἂν κινητοποιούμασταν στήν παραπάνω ἔννοια τῆς ἀληθινῆς καί βασιλικῆς ἱερωσύνης πού ἀναφέραμε. Δηλαδή ἂν κινητοποιούμασταν στό νά ἦμασταν γνήσιοι μαθητές τοῦ Κυρίου μέ προτεραιότητά μας τήν ἀνιδιοτελή καί θυσιαστική ἀγάπη. Θά φτάναμε στό σημεῖο ὅχι νά κυνηγᾶμε πιθανόν τόν κόσμο γιατί δέν ἔρχεται Ἐκκλησία, ἀλλά θά μᾶς κυνηγοῦσαν διαρκῶς ἐκεῖνοι, θά μᾶς ἀναζητοῦσαν, ὅπως ἀναζητοῦν σέ κάθε ἐποχή τούς ἁγίους, γιατί θά λειτουργούσαμε σαν τόν μαγνήτη. Γιατί τί ἄλλο παρά ἓνας πνευματικός τεράστιος μαγνήτης εἶναι ἡ ἀληθινή ἀγάπη, καθῶς τό ἀπεκάλυψε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος. «Ὅταν ὑψωθῶ ἀπό τῆς γῆς, εἶπε, πάντας ἐλκύσω πρός ἐμαυτόν». Τήν ὥρα πού ἐπιλέγεις νά κάνεις πέρα τό δικό σου καί νά ὑπακούσεις σέ ὅ,τι ἐπιτάσσει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἐκείνη τήν ὥρα ἀπασφαλίζονται οἱ ὅποιες κλειδωνιές τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων καί σέ πλησιάζουν παρηγορημένοι. Γιατί διαισθάνονται ὅτι γίνεσαι μία θύρα πού τούς ἀφήνει νά κοιτάξουν λίγο Οὐρανό.

Γ. Λοιπόν, ἐπιλογικά, τί ἄλλο μποροῦμε νά ποῦμε παρά νά ἐπαναλαμβάνουμε ἀενάως μέσα μας καί ἔξω μας τά λόγια τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «Καθαρθῆναι δεῖ πρῶτον, εἶτα καθᾶραι· σοφισθῆναι καί οὕτω σοφίσαι· γενέσθαι φῶς καί φωτίσαι· ἐγγίσει Θεῷ καί προσαγαγεῖν ἄλλους· ἁγιασθῆναι καί ἀγιάσαι, χειραγωγῆσαι μετά χειρῶν, συμβουλευῶσαι μετά συνέσεως

» (Λόγος 2^{ος}). Γένοιτο.